

φ. 3

981 ή 996

Τὸν καιρὸν τῆς βασιλείας Κωνσταντίνου τοῦ Ρωμανοῦ ἀγριωποὶ καὶ χριστιανομάχοι ἄνθρωποι, Μποργάροι λεγόμενοι, ἐμπήκασιν ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα καὶ ἀπὸ σπαθίου καὶ κονταρίου ἐχαλάσασιν τοὺς Χριστιανούς καὶ ἐτραβήξασιν ἴσα στὸν Μορέα. Διαβαίνοντας γοῦν ἀπὸ τὸ Σάλονα, ἐμπλοκάρασι το· καὶ μισοὶ ἀπὸ δαύτους ἦρθασιν ἐπὶ τὸ Γαλαξειδί καὶ ἐπήρασιν σκλάβους ἀπὸ τὰ χωρία διὰ καταπατητάδες. Ἐρχόμενοι γοῦν οἱ ἄπιστοι ἐπὶ τὸ Γαλαξειδί, πού ἦτανε χτισμένο παμπάλαια καὶ εὐμορφοκαστρογυρισμένο, ἔχοντας καὶ φλότα καραβίων καὶ σπίτια περίσσα, βουλὴν ἐποίκασιν οἱ ἄπιστοι ἀπὸ σπαθίου νὰ τὸ ἐπάρουσι καὶ παίρνοντας τὴν αὐθεντεία τους τὰ καράβια νὰ ἀπεράσουσι στὸν Μορέα, κουρσεύοντας καὶ τοῦ κόρφου τὲς μεριές. Καὶ οἱ Γαλαξειδιῶτες, ἔστωντας νὰ μάθουσι ἓνα τόσο φοβερὸ μῆνυμα, ἐτρέξασιν εἰς ἐκκλησίες, γονατιστὰ παρακαλώντας τὸ Χριστὸ καὶ τὴν Παναγία καὶ ὄλους τοὺς Ἁγίους νὰ τοὺς βοηθήσουσι εἰς ἐκείνην τὴν φοβερότατη στιγμὴ· ἄρματωθήκασιν γοῦν καὶ ἐτοιμασθήκασιν διὰ πόλεμον. Καὶ ἐρχόμενοι ἐκεῖνοι οἱ πειράτες ἐμπλοκάρασιν τὸ κάστρο καὶ μὲ κάθε λογῆς μηχανὲς καὶ συνέργεια τοῦ Σατανᾶ, πού τοὺς διαυθέντευε, ἀνοίξασιν μία τρούπα μεγάλη ἐπὶ τὸ κάστρο καὶ ἐμπήκασιν μὲ τὸ σπαθὶ ἐπὶ τὸ χέρι. Ἐτότε γοῦν ἐγενέθηκε μέγας σκοτωμὸς καὶ φοβερὴ ἀμάχη, πού τὸ γαῖμα ἔτρεχε ἐπὶ τοὺς δρόμους, ὡσὰν ποτάμι χειμωνιάτικο. Καὶ οἱ Γαλαξειδιῶτες, βοηθώντας καὶ μὲ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ, ἐσταθήκασιν νικητὲς καὶ ἐσφάξασιν τοὺς ἄπιστους πειράτες καὶ ἐκερδίσασιν τὴν ἀμάχη. Κάτι γοῦν ἀπὸ ἐκείνους τοὺς πειράτες, γλύσαντες ἀπὸ τὸ μαχαίρι καὶ τὴν ὄργην τοῦ Θεοῦ, ἐπήγασιν τρέχοντας γοργὸν καὶ ἀφηγηθήκασιν ἐπὶ τοὺς συντρόφους, πού εἶχασιν μπλόκο ἐπὶ τὸ Σάλονα, τὸν σκοτωμὸν καὶ τὸν χαῦμόν των ὁμοφύλων μέσα ἐπὶ τὸ Γαλαξειδί. Καὶ ἐκεῖνοι οἱ πανάπιστοι, ἔστωντας νὰ μάθουσι ἓνα τόσο φαρμακωμένο μαντάτο, ὀργισθήκασιν περίσσα καὶ ἀφρίζασιν ἀπὸ λύσσα ἐκδίκησης. Καὶ ἔστωντας νὰ ἐπάρουσι τὸ Σάλονα μὲ προδοσίαν ἐνὸς Σαλονίτου, πού τὸν ἐλέγασιν Κουτζοθόδωρον, στὰς ἡμέρας Αὐγούστου μηνῆς, ἐπεράσασιν ἀπὸ σπαθίου καὶ μαχαίριου γερόντους, νέους καὶ γυναικόπαιδα, ξεπλερώνοντας οἱ μιαιρότατοι κουρσάροι τὸ γαῖμα των συντρόφων,

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

πού με πόλεμο καλὸ χύθηκε στὸ Γαλαξείδι, ὡσὰν ἀφηγήθηκα ἄνωθες. Καὶ ὕστερα, χορταίνοντας τὴ μαύρη ψυχὴ τους ἀπὸ γαῖμα χριστιανικό, ἐξεκινήσασι ὡσὰν τὸ μελίσι μετρημὸν μὴν ἔχοντας καταπάνω στὸ Γαλαξείδι. Οἱ γοῦν Γαλαξειδιῶτες, βλέποντας ἓνα τόσο ἀμέτρητο φουσάτο ἄρματωμένο μὲ κοντάρια μακρὰ καὶ σαῖτες περισσες καὶ περικεφαλαῖες, πού ἐλάμπασι ὡσὰν τὸν ἥλιο, ἐμπήκασι στὰ καράβια καὶ ἐμείνασι στὴ πολιτεία καμπόσοι γέροι, πού δὲν ἐχωρούσασι στὰ πλεύμενα. Καὶ ἓνας Γαλαξειδιώτης, πού τὸν ἐλέγασι Χαραλάμπη, δὲν ἐπαραδέχθηκε ν' ἀφήσῃ τὴν πατρίδα καὶ μὴ ἀκούοντας τὲς συμβουλὲς καὶ παράκλησες, ἐστάθηκε στὸ Γαλαξείδι, διὰ νὰ διαυθεντεύσῃ τὸ κάστρο καὶ ἀποθάνῃ τιμημένα. Ἐπῆγε γοῦν στὴν ἐκκλησία καὶ ἐξομολογήθηκε καὶ μὲ δάκρυα στὰ μάτια ἐπαρακάλεσε τὸν Χριστὸ νὰ τὸν βοηθήσῃ. Καὶ ἐζώστηκε τὰ ἄρματα, πού τὰ εὐλόγησε ὁ ἱερέας, καὶ ὕστερα ἐξεκίνησε μονάχος καὶ ἐστάθηκε στὴν πόρτα τοῦ κάστρου. Ἐρχόμενοι γοῦν οἱ πειράτες καὶ ἐμπαίνοντας στὸ κάστρο, ἤύρασι τὸν Χαραλάμπη, πού ἐχύθηκε καταπάνου τους, ὡσὰν λεοντάρι λυσσασμένο, καὶ ἔσφαξε κάμποσους καὶ ἓνα ἀπὸ τοὺς κεφαλάδες. Καὶ ὕστερα τοῦ ἔπεσε καταπάνου ὄλου τὸ φουσάτο καὶ πολεμώντας ἐτζακίστηκε τὸ σπαθὶ του καὶ τὸν ἐπιάσασι ζωντανὸ καὶ τὸν ἐκάμασι χίλια κομμάτια. Καὶ τὸ ὄνομά του εἶναι τιμημένο εἰς ἓνα βασιλικὸ χρυσόβουλλον.

Ἐμπαίνοντας οἱ πειράτες ἀνεμπόδιστα στὸ Γαλαξείδι ἐπεράσασι ἀπὸ σπαθίου ὅ,τι εὐρήκασι ζωντανὸ καὶ ἀνάψασι φωτιὰ στὰ σπίτια καὶ ἐκρημνίσασι καὶ τὸ κάστρο, πού ἦτανε ἓνα εὐμορφότατο, φικιασμένο μὲ μάρμαρα μεγάλα ἀπὸ τῶν Ἑλλήνων τὸν καιρό. Ὑστερα ἐμπήκασι καὶ στὲς ἐκκλησίες καὶ ἐκεῖ εὐρήκασι τοὺς γέρους γονατιστὰ παρακαλώνοντας τὲς εἰκόνες. Ἄλλους γοῦν ἐσφάζασι σὰν ἄρνια οἱ ἀντίχριστοι ἐμπροστὰ στὸ Ἅγιο Βῆμα καὶ ἄλλους ἐπήρασι σκλάβους. Ἠθελήσασι γοῦν καὶ τὲς ἐκκλησίες νὰ ξεγυμνώσουσι. Ἀκούσατε γοῦν τὸ μεγάλο θαῦμα. Ἐνας ἀπὸ ἐκείνους τοὺς πειράτες, βλέποντας ἓνα καντήλι εὐμορφο, μαλαματένιο, πού ἔκαιε ἐμπρὸς στὴν εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ, ἀνέβηκε μὲ μία σκάλα νὰ τὸ ἐξεκρεμάσῃ κουρσεύοντάς το. Καὶ πρὶν νὰ πιάσῃ τὸ καντήλι, ἐκόπηκε τὸ μιαρότατο χέρι του καὶ ἔπεσε νεκρὸ καὶ κατάμαυρο σὰν πίσσα καταγῆς καὶ μεγάλος σεισμὸς ἐγενέθηκε. Ἐτότε ἐφάνηκε ἓνας καβαλάρης μὲ σπαθὶ ξεγυμνωμένο καὶ ἄρματα λαμπερὰ καὶ ἄρχισε νὰ σφάζῃ τοὺς πειράτες καὶ τοὺς

ἐπῆρε κυνηγώντας ὄξω ἀπὸ τὸ Γαλαξειδί, μέσα εἰς τὰ βουνά,
καὶ ἐκεῖ ἔγινε ἄφαντος ἀπὸ τὴν γῆ. Ἐτότες οἱ Γαλαξειδιῶτες
κατατρεγμένοι ἐπήγασι καὶ ἐχτίσασι σπίτια στὰ τριγύρω νησόπουλα.
Ἐκεῖ γοῦν ἐχτίσασι καὶ μία ἐκκλησία τοῦ Ἁγίου Κωνσταντίνου
καὶ ἐμολώσασι καὶ τὸ νησι μὲ πλάκες μεγάλες.

Ἵστερα ἀπὸ πενήντα χρόνια, ἡσυχάζοντας ὁ τόπος καὶ τοὺς
Μποργάρους ἐξολόθρευσε ἡ ὀργὴ τοῦ Κυρίου, ἐβγήκασι οἱ
Γαλαξειδιῶτες πάλε στὴ στεριά καὶ ἐξαναχτίσασι τὰ σπίτια τοῦ
Γαλαξειδίου, πὸν ἦτανε ὅλο στάχτη καὶ ἐρείπια, καὶ λόγγοι καὶ
ρουμάνια ἀπάνου ἐφυτρώσασι.

Ηλίας Αναγνωστάκης (επιμ.), *Ευθυμίου ιερομονάχου, Χρονικό του Γαλαξειδίου*, Ακρίτας, Αθήνα 1985.